

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput XVI. De fide illorum, qui steterunt adversus anathematismos Cyrilli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

tem ac paſſionem adſcribere? Inepta, & nimis cavilloſa obſectatio. Non ait Cyrillus divinitatem paſſam, & crucifixam; imo nec abſolute inquit paſſum & crucifixum Deum; quæ tamen num dici poſſint in ſequentibus inquiremus: ſed omni adhibito temperamento, ne quis paſſionem ac mortem tribueret divinitati cum Apollinariftis, aut negaret

Chriſtum paſſum & crucifixum eſſe ipſum Dei Verbum incarnatum cum Neſtorianis, ait idem Verbum *paſſum carne, crucifixum carne, mortuum carne, παθόντα σαρκι, ναι θάνατον ὑποκυμένον σαρκι*. Atque ex his apparet nihil eſſe in Divi Cyrilli anathematismis, quod non ſit per omnia fidei Catholicæ conſentaneum.

C A P U T XVI.

De fide illorum, qui ſteterunt adverſus anathematismos Cyrilli.

S U M M A R I U M.

1. Præliminaria ad propoſitionem.

2. Joannes Antiochenus cum ſuis non approbavit Hæreſin Pelagianam.

3. Nec Neſtorianam.

4 & 5. Obſectationi ſatisfit.

6. 7. & 8. Quid ſenſerit Theodoretus de Cyrillo.

9. & ſeqq. Solvuntur obſectationes.

1. Status quæſtionis.

MANIFESTUM eſt ex dictis refutaſſe Anathematismos Cyrilli Orientales, qui cum Joanne Antiocheno convenerant ad Pſeudofynodum Ephesi- nam, & ſingularem eorundem Anathematismorum Conſutationem edidiſſe Theodoretum Episcopum Cyri. Oritur hinc quæſtio, num hi errore facti perſonæ tantum Neſtorii fuerint patrocinati, an etiam probando illius dogmata Orthodoxam fidem peſſumdederint. Et quoniam adhærebant Joanni Julianus, Orontius, alique Episcopi Pelagiani è propriis ſedibus expulſi, atque in Actis ejusdem Synodi legitur quidam Canon Pelagianam hæreſim continens; hoc etiam controvertitur, an hanc foverit idem Joannes Antiochenus Antistes. De Joannis, ac factionis ſuæ ſuppoſito Pelagianismo erudite pertractant Lupus diſſert. de Synodo Ephesi- cap. 4. Garnerius Tom. 2. in Opera Mercatoris pag. 61. & ſequentibus, Norſius lib. 11. Hiſt. Pelagi- cap. 9. Pagius ad annum 431. num. xxvi. & alii permulti. Immu- nem fuiſſe Joannem à dogmate Neſto- riano probant cum laudatis eximiis vi- ris Nat. Alexander diſſert. ix. in Hiſto- riam Eccleſ. ſæc. v. Tournely de Incar- nat. pag. 256. Boucat diſſert. 111. Sect. iv. De Theodoro plura ibidem Lupus, Norſius in diſſert. de Synodo quinta, Garnerius in Operum Theodreti Au- ctario. Omnia ſingillatim ſunt proximis poſitionibus finienda.

2. Propoſitio 1.

PROPOSITIO I. Joannes Antiochenus, & Orientales, qui ſteterunt adverſus anathematismos Cyrilli, neque Pelagianam, neque Neſtorianam hæreſim approbarunt,

Et quidem, licet in illo ſeditioſo con- greſſu Pelagiani Episcopi adhærerent Pa- triarchæ Antiocheno, is illos minime ad- miſit ad ſubſcribendum damnationi xii. Capitulorum Cyrilli, ut liquet ex no- mine ſingulorum, inter quos nec unus Pelagianorum enumeratur. Deinde cum Joannes Synodo abſoluta, & minacibus Theodoſii literis permotus ad ineundam cum Cyrillo pacem edidiſſet Symbolum fidei ſuæ, atque illud per Paulum Episco- pum Emiſſenum curafſet perferendum ad ipſum Cyrillum; non ſolum Pelagia- na dogmata nullatenus expreſſit, ut li- quet ex eodem Symbolo, quod recitatur à Liberato cap. 8. & legitur in Actibus Ephesiſis; verum etiam fidem Catholi- cam, & irreprehenſibilem expoſuit, ipſius Cyrilli teſtimonio probatam, & confir- matam, ut dictum eſt Capite præceden- ti. Ferventibus inſuper inter Cyrillum & Joannem diſſidiis, utrinque ſibi obſecie- bant Pelagianismum, & communionem cum Cæleſtianiſis, ut demonſtrat Norſius ex Epistolis S. Cyrilli ad Cæleſtinum, & Orientalium ad Rufum Theſſalonicen- ſem; quamquam calumnia erant aperta quæ adverſus Cyrillum Schismatici dif- famaverant; Cyrilli autem ſuſpicio temeraria non erat, ſed orta ex Pelagia- norum cum Neſtorianis, ipſisque Schis- maticis conſuetudine. At inverſimile eſt Orientales in Ephesi- na Pſeudofynodo probaſſe hæreſim Pelagianam, cujus Memnonem, Cyrillum, alioſque Or- thodoxos inſimulabant. Ad hæc San- ctus Cyrillus ineundo pacem cum O- rientalibus nihil legitur poſtulafſe de Pelagiano canone, quem aliqui in Sy- nodo illa Orientalium putant fuiſſe editum:

Probatur
1ma pars.

editum: quod fecisset utique, si revera Joannes eique adhaerentes eundem canonem approbassent; nunquam enim in communionem recepisset addictos erroribus Pelagianorum, quos ipsi Patres Ephesinidamnaverant, & damnatos Romæ acceperant à Legatis Sedis Apostolicæ. Demum ipse Nestorius in Symbolo, quod extat in Collect. Conciliorum Edit. Ven. Tom. iv. pag. 207. Christum opponens Adamo hunc originalis peccati, & præsentium calamitatum facit auctorem: ideoque si Nestoriani ipsi saltem aperte non negabant originale peccatum, licet eundem cum Pelagianis institutum habuerint, Theodorum scilicet Episcopum Mopsuestenum; multo minus idem peccatum denegasse dicendi sunt in Ephesino conciliabulo Joannes Antiochenus, & Episcopi Orientales.

3.
Demonstratur, Joannem cum suis non ad hæsisse hæresin Nestorianæ.

Demonstratur 2do.

Hæresi autem Nestorianæ nunquam Joannem cum suis præbuisse assensum demonstratur primo, quia ante Ephesinam Synodum Joannes ipse coegit Conventum Antiochenum, mandavitque ut omnes Apostolicis Cœlestini Epistolis exhiberent obedientiam: ipsum Nestorium de turbatis Ecclesiis, & refutata voce Theotocos acriter literis suis redarguit; ipsumque ad palinodiam recantandam, appellandamque *Deiparam* sacram Virginem graviter hortatus est, ut liquet ex præcedenti cap. xiii. narratque in dissert. de Synodo Ephesina Christianus Lupus, Pagus ad annum 430. num. xx, aliique viri docti complures. II. Si cum primum pervenit Joannes Ephesum oblitit Cyrillo & Synodo Orthodoxorum; plures simul causæ virum optimum in facti errorem, sinistrumque judicium pertraxere. Prima harum causarum fuit celeberrima Nestorii fama, hujusque ad Joannem Epistolæ, quibus hæreticus vaferrime contestabatur se non alia ratione vocem *Theotocon* repudiasse, nisi ob hæresim Apollinarii, & ne quis impie opinaretur divinitatem fuisse demutatam. Accessit causa altera, quod Episcopi Pelagiani suadente Nestorio ex Regia urbe ad Joannem perrexerant Antiochiam, innumeris impensisque laudibus eundem Nestorium cumulantes, Cyrillum vero insimulantes tyrannidis, hæreseos, animique contumaciæ. Adfuit causa tertia, quod cum vix pervenisset Ephesum, & nondum excusso pulvere ingressus esset cubiculum, stuit se illi Candidianus comes accusans Cyrillum, quod se ejecisset è Synodo, quod adversarios Episcopos barbarice insectaretur, & quod in Nestorium absque ul-

lo examine & maturitate judicii sententiam jam pronuntiasset. His ergo permotus Antiochenus antistes, his fraudibus circumventus, quid mirum si in dicto suorum Conventu irritam habuit Nestorii depositionem, & sinistrum de Cyrillianis Capitulis judicium protulit? III. In ipso Pseudoconventu nunquam legitur approbasse dogma Nestorianum: Symbolum ibidem conscriptum, atque Orientalium Apologiam idem Cyrillus in Epistola ad Acacium appellavit irreprehensibilia; neque addictos partibus Nestorianis admisit ad subscriptionem Actuum Synodaliem, quemadmodum in superioribus dictum est. IV. Cum reverfus Antiochiam rerum à se gestarum Romano Pontifici, aliisque Episcopis per literas rationem exhibuit, nullus Joannem damnavit crimine hæreseos, sed tam à Sixto III. quam à Synodo Chalcedonenſi Aet. 16. accepit fidei suæ præclarissimum testimonium. Romanus enim Pontifex hæc de illo scripsit: *Non se exuli vestro (id est Nestorio) frater noster Joannes addiderat, non ejus est blasphemum prædicatione deceptus: nam, quantum verum exitus docet, suspendit suam sententiam, non negavit.* Ac Synodus Chalcedonenſis: *Sapientissimus Joannes Antiochenus Episcopus, qui barbaricorum maledicta repellens, & Apostolicæ doctrinæ rectissimum dogma declarans totius Orientis confessionem velut ex uno ore sanctissimo Proclo, & ei qui per idem tempus mundi regebat gubernacula, definivit.* V. Reverfus Joannes Antiochiam Imperatori ipsum provocanti ad ineundam cum Cyrillo pacem nullis perterritus minis respondit, *Præter illa ipsius Capitula Fidem meam Cyrillo dirigam, quam si suscipiens subscripserit, communicabo ei: alioqui pacificus cum eo esse non potero.* Et revera coacta anno 432. Antiochena Synodo Fidem edidit, quam supra diximus delatam ad Cyrillum per Paulum Episcopum Emisenum, & quam ipse Cyrillus appellavit *irreprehensibilem*, affirmans coram universo Alexandrino populo ita de Christo credendum esse, sicut Joannes credebatur. Perlata posthac à Paulo Antiochiam Epistola Cyrilli, & exhibita Archiepiscopo, ejusque Concilio, hi *pacem cum eodem Cyrillo, & ejus fecerunt Concilio damnaantes Nestorium*; inquit Liberatus Diaconus in Breviario cap. viii. in Concilii Labbei Tom. v. pag. 748. Servavit itaque Joannes Antiochenus cum Orientalibus suis Fidem, quantum ad dogma spectat, incontaminatam, ac puram; apertoque errore deceptus est Riccilius,

Demonstratur 3to.

Demonstratur 4to.

Demonstratur 5to.

lius, qui illum hæreticis accenſuit, jure optimo caſtigatus à Noriſio lib. 11. Hiſt. Pelagianæ cap. 1x.

DILUITUR OBJECTIO.

4.
Objeſtur.

At Joanni Antiocheno, & celebratæ ab ipſo Orientalium Synodo jure Pelagianæ ac Neſtorianæ hæreſis notam affricari, poteſt primo evinci, quoniam in ſubſcriptione ejusdem Synodi reperitur Julianus Pelagianorum ſignifer, qui Episcopatu deſectus confugerat ad Aſiaticos. Deinde in ea Synodo definitum fuiſſe, *Adæ animam peccato non eſſe mortuam*, ut inquit Gregorius Magnus Epistola ad Eulogium. Præterea Episcopos illius Synodi fuiſſe Neſtorianos conjicitur ex impugnatione ab ipſis facta Anathematismoꝝ S. Cyrilli, ex quo Orthodoxæ Synodo Ephēſinæ pugnaciſſime obſtiterint, & demum ex Cyrillo, aliſque Orthodoxis qui non ſemel Orientales erroris inſimularunt, ut conſtat ex Apologia ipſius Cyrilli, & ex Epistola Synodica Concilii Ephēſini ad Clerum Conſtantinopolitanum.

5.
Reſpondetur. Reſpondetur hæc nullius eſſe momenti: nam ad primum aperte liquet, non Julianum Eclanſem, de quo plura in 2. Volumine, ſed Julianum Episcopum Lariſſæ firmæſſe Epistolam Synodicam ad Episcopos Provinciarum, una cum aliis Act. Synodi Orientalium, in cujus ſubſcriptione conſpirarunt xlii. Catholici Episcopos, nulla mentione facta ſive Juliani Pelagiani, ſive Orontii, ſive Flori, ſive aliorum Pelagianorum. Extant adhuc Acta illius Pſeudo Concilii, & Episcoporum nomina in Collect. Concil. Labbei Tom. 3. pag. 589. & Harduini Tom. 2. pag. 1446. ibique Juliani nomen habetur hoc pacto: *Ιουλιανός Πελαγιανός*. Ad alterum ſatiſfecit Aoriſius lib. 2. H. P. cap. 9. demonſtrans ex eadem Gregorii Epistola Pelagianum canonem non eſſe genuinum, ſed ſuppoſitum, aſſerente ibidem Gregorio, *Perſcrutantes Ephēſinam Synodum, nihil in ea tale invenimus contineri: de Ravennati quoque Eccleſia vetuſtum valde codicem ejusdem Synodi ad nos deferri fecimus, & ad Synodum, quam habebamus eum ita concordare invenimus ut in nullo diſcreparet, & nihil aliud continet in definitione anathematis & reprobationis, niſi quod duodecim Capitula beatæ memoriæ Cyrilli reprobat*. Tertium habet ex dictis manifeſtam ſolutionem; nam Cyrillus & magna Synodus Ephēſina putabant Orientales probare Neſtorianas blaſphemias, propterea quod noluerant Synodum

R. P. Berti Theol. Tom. V.

do intereſſe, oppugnarant xli. Anathematismoꝝ, coegerant in eadem urbe Ephēſi Synodum aliam, & Neſtorio addictis familiariter utebantur. At id Joannes cum ſuis fecit deceptus errore facti, nunquam Catholico dogmate labefactato; ut demonſtratum eſt ſupra.

PROPOSITIO II. Ut de Theodoretocertum proferatur judicium, tempora, ejusque ſcripta diſtingui debent.

Explicatur, ac ſimul probatur propoſitio. Dum primum erupit hæreſis Neſtoriana, & etiam circa tempora Ephēſini Concilii, atque ante initam pacem Eccleſiarum, Theodoretus ſaltem Neſtorii perſonæ adhaſit. Id extra omnem controverſiam poſitum eſt: ac probatur primo, quoniam Theodoretus impugnavit S. Cyrilli anathematismoꝝ: ſcripſit ex civitate Ephēſina ad Andreæ Samofatenſem Epistolam, qua graviffime culpavit Orthodoxorum Synodum, & Theodoſium Auguſtum; & etiam conqueritur fidem Chriſti, omnemque Eccleſiam periclitari. Dedit & Epistolam ad Neſtorium, in qua ſcribit inique hunc fuiſſe damnatum, ipſumque blandis ac lenocinantibus verbis ſolatur, perpetuam ſpondens illi amicitiam, & S. Cyrillum tanquam Apollinariſtam inſectans. Deinde probatur, quoniam Theodoretus tanquam Neſtorianus audit non ſolum apud Cyrillum, verum etiam apud Marium Mercatorem, Vigilium Papam, Quintam, Sextam, ac Septimam Synodum, Pelagium Secundum, Gregorium Magnum, Maximum Antiochenum, Liberatum Diaconum, & alios, quorum teſtimonia recitat, doctisque notationibus illuſtrat Garnerius diſſ. 3. Auſtarii. Accedit argumentum negativum: nam nulla Synodus Oecumenica Theodoretici ſcripta probavit, nec etiam Chalcedonenſis, quæ ipſum fauſtis acclamationibus recepit: nulla pariter Synodus Catholica dogmata confirmavit depromptis ex Theodoretici teſtimoniis: nullum denique ætate ſua habuit deſenſorem, qui eorum, quæ ſcripſerat adverſus Cyrillum, ſuſciperet patrocinium.

Nec ſolum Theodoretus Neſtorianis patrocinatus eſt, verum etiam aliquando tradidit illorum dogmata: quod primo ex ejus ſcriptis oſtenditur. In confutatione enim 1. Cyrilliani Anathematismoꝝ negat Deiparam Virginem revera Deum genuiſſe, docens generaſſe duntaxat hominem unitum Deo, qui eum complasmaſcit. Oppugnat quoque in Anath. x. unionem ſecundum hypochaſim: atque in Pentalogio cap. v. explicat nexum duarum

6.
Propoſitio 2.

explicatur,
&
ſimul probatur.

7.
Error Theodoretici ultior probatur.

rum in Christo naturarum exemplo viri, & uxoris, de quibus scriptum est, *Jam non sunt duo, sed una caro*: & quod aperitissime Nestorianismum redolet, ait ibidem: *Sine sua persona nefas est asseverare substantiam*. Videatur Garnerius citato loco, & Nat. Alex. Diss. IV. Sæculi VI. Præterea v. Synodus cap. XIII. adversus impia Theodoretī scripta, vulgo *secundum capitulum* nuncupata, atque in eos, qui scripta illa defendunt, intorsit anathema: neque Synodus hæc præstitit adulatorie, atque ex rescripto Justiniani; sed Collatione v. perlecta fuerit ipsa Theodoretī adversus Cyrillum Excerpta, & Epistolæ, quas paulo supra commemoravi, cum alia de morte Cyrilli, de qua infra. Itaque maturo judicio Theodoretī causa peracta est, & sacrosanctæ Synodi definitio etiam à Vigilio, re diligenter excussa, & à Pelagio, cæterisque successoribus confirmata plurimi est facienda. Demum qui huic assertioni repugnant, possunt ex memorato canone XIII. hac ratiocinatione percelli: Defendit Scripta Theodoretī quisquis affirmat in his nequaquam contineri errorem Nestorii. At qui defendit scripta Theodoretī ab Universali Ecclesia subijcitur anathemati. Igitur subijcitur anathemati, quisquis affirmat in Scriptis Theodoretī minime contineri errorem Nestorii. *Quid ergo fiet Theodoretī quibusdam quasi idololatriis?* inquit Garnerius laudata dissert. III. pag. 465.

8.
Theodore-
tum respuit
se probatur.

Respuit tamen Theodoretus, & magis illulcente veritate, ac errore Nestorii patefacto, impium ejus dogma refellit. Atque id probatur primo, quoniam subscripsit Epistolæ Leonis Magni, in qua Nestoriana hæresis profligatur, & ab ipso Leone in communionem receptus est, declaratus Orthodoxus, atque dignis laudibus cohonestatus. Deinde probatur, quia anno 451. & ipse interfuit Oecumenicæ Synodo Chalcedonensi, à qua receptus ex decreto Leonis, & Marciani, quamvis principio obstitissent Episcopi Aegyptii, Illyriciani, ac Palæstini, suscepit Ephesinum Concilium, & S. Cyrilli Epistolæ ad Nestorium, & ad Orientales: subscripsit etiam Act. 5. cum cæteris Episcopis decretis Synodalibus, dixitque anathema iis, qui in duos filios dividunt Dominum nostrum Jesum Christum. Præterea Theodoretus in Epistola ad Dioscorum, aliisque in locis disertissime Catholicam veritatem propugnat, præsertim si consulantur, quæ serius conscripsit & circa annum 447. quo data est

laudata ad Dioscorum Epistola num. LXXX. Tandem cum absoluta Synodo Chalcedonensi causa Theodoretī VIII. Kal. Novembris discuteretur, & nollent Episcopi audire quam paraverat Apologiam, plena voce exclamavit: *Anathema Nestorio, & eis, qui non dicunt Dei genitricem Virginem Mariam, &c.* Igitur Theodoretus tandem etiam Nestorii personam nominatim anathematizavit, quod Sancti Episcopi jure meritoque mandarunt, etiam si ille Synodo subscripserat, & probaverat Epistolæ S. Cyrilli, propterea quod ad Ecclesiam pertineat non solum hæreses proscribere, & Catholicæ fidei dogmata propugnare, verum etiam Auctores errorum compefcere; quia nisi damnet hæreses, fides Christi labasceret; & nisi hæreticos ipsos percelleret, perpetuo ebullirent schismata ac seditiones.

Denique Theodoretus diu erga D. Cyrillum videtur fuisse animo iniquo, revera existimans hujus anathematismos consentire hæresi Apollinarii, idque etiam post initam cum Joanne Antiocheno concordiam. Constat ex ejus Epistola de morte Cyrilli, de qua vide Lupum cap. 3. dissert. Synodi v. Norisium cap. 7. Pagium ad annum 444. num. 8. & Garnerium 2. p. Op. Mercatoris pag. 274. In hac Epistola dicitur Cyrillus defunctus, cum majora & pejora pertractaret, posteaquam prava somniaverat dogmata, & perturbaverat regiam Urbem. Assutam quidem hanc Epistolam, suppositamque plures censent, quibus non dissentit idem Lupus; ea ducti ratione, quod scripta dicatur ad Joannem Antiochenum, quem constat vita functum ante beatum Cyrillum: at Norisius post Petrum Marcum animadvertit non ad Joannem, sed ad Dominum fuisse datam, & pro Domino scriptum Joannem Antiochenum: cui Norisiana sententiæ subscribunt Pagius, & Garnerius loco citato. Producit quoque Norisius alteram ad Dominum Epistolam Theodoretī num. 112. in qua Theodoretus ait in duodecim Cyrilli Capitulis latere venenum: cumque hæc Epistola data sit anno 449. optime infert doctissimus Cardinalis potuisse Theodoretum etiam in alia Epistola contumeliis impetere Sanctum Alexandrinum Antistitem vita functum, quem constat obiisse anno 444. Verum, ut supra diximus, Theodoretus anno 451. doctrinam Cyrilli, & Synodum Ephesinam suscepit. Atque ex his explicata est, & comprobata nostra de Fide Theodoretī sententia.

AD

AD EA, QUAE IN CONTRARIUM OBJICIUNTUR.

9. *Objectiones.* Quod nunquam Theodoretus probaverit dogma Nestorianum poſſet primum oſtendi, quia etiam in ſcriptis & Epistolis, quae exaravit ante Synodum Ephesiſinam conſtitetur unum eſſe Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum. II. Quia ſummis laudibus celebratur à Facundo Hermianenſi, & maximam habuit venerationem apud Antiochenos. III. Quia fidei cauſa vexationes complures ab Eutychianis perpeſſus eſt. IV. Quia undique veritatem Catholicam ſpirant illius Epistolae ad Leonem, & ad Dioſcorum, nec non libri haereticarum fabularum.

10. *Ad has reſpond.* At hæc nullo pacto aſſertionem noſtram concutiunt. Ad primum dicimus neque Nestorius aliquando negaſſe unum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, unum ſcilicet honore, dignitate, amicitia, & animi conſenſione; nec in libris Theodoreti, ſcriptisque prioribus aliud ad ſignificandam duarum naturarum unitiorem reperi vocabulum, quam unum ex iſtis etiam à Nestorio uſurpatis, ἐνολογίαν, ἐνδυτικὴν, ἀνολογίαν, ἐν ἀνθρώπινῳ, συνάρτησιν, id eſt, in habitationem, indumentum, receptionem, permanentiam in homine, & connexionem. Ad 2. reſpondemus non minorem fuiſſe famam ac celebritatem Theodori Mopſueſteni (quem tamen conſtat non fuiſſe Catholicum) apud cives Antiochenos, & Facundum Hermianenſem; atque hunc præſertim pro tribus Capitulis acerrime olim ſteſiſſe. Quod ſequitur nihil probat, cum è diametro pugnent hæreſes Nestorii atque Eutychetis. Hujus generis eſt quod objicitur poſtremo loco; nam Theodoretus ſcripſit ad Dioſcorum poſt annum 447. ad Leonem anno 449. libros vero haereticarum fabularum anno 452. Nos vero Theodoretum hoc tempore reſpuiſſe minime deneamus.

11. *Sententia Noriſii im-* Veronenſes Presbyteri, quamquam ſententiam Noriſii de ſcripta à Theodoro Epistola adverſus Cyrillum jam demortuum non audeant reſellere, imo illam confirmant auctoritate Marii Mercatoris commemorantis ſermonem, quem adverſus Cyrillum vita functum Theodoretus habuit Antiochiæ, in edit. Baluzii pag. 339. attamen aliqua momenta proferunt, quibus videtur infringi. Primum eſt, quia Noriſius ex arbitrio & nullius manuſcripti auctoritate nomen Joannis Antiocheni in Domnum commutavit. Alterum, quia Theodoretus poſt initam cum Cyrillo communionem, ipſius quidem anathematismos repudiabat, ſed ſuam in eundem Cyrillum obſervantiam palam pro-

R. P. Berti Theol. Tom. V.

feſſus eſt, in Epist. præſertim ad Dioſcorum, & dialogo 2. in Eraniste. Tertium, quia hæc Epistola neque in Chalcedonenſi Synodo, neque à Mario Mercatore nominata fuit. Quartum, quia haeretici alias Theodoro Epistolae appoſuerunt, auctore Leontio Byzantino. Proximum argumentum eſt, quod auctor Epistolae ſua det illum, ad quem ſcribit, ut ſepulchro Cyrilli imponat lapidem aliquem maximum & graviffimum, ne poſſit ad vivos remeare; quod Antiocheno Episcopo nullum jus habenti in tumultum Alexandrini nequit competere. Quod autem à Mario Mercatore aſſeretur Theodoretum in Eccleſia Antiochena coram Domino Cyrilli beatæ dormitioni inſultaſſe, etiam elevari poteſt, ex quo id Mercator referat ex Actis Latrocinalis Ephesiſinæ, in qua plura obſecta fuerunt Theodoro, quæ num ipſius fuerint omnino non liquet: & ex quo ipſe Theodoretus epistola 33. narret adſcriptum ſibi per calumniam habitum Antiochiæ ſermonem, quo duos filios dogmatizaverit. Præterea auctor illius ſermonis aperte ſe Nestorianum hominem prodit illis verbis, *Homo generat hominem*; quod incredibile eſt aſſum fuiſſe Theodoretum. Demum Pagius, qui ad annum Chriſti 444. pro Noriſii ſententia acriter dimicavit, magis explorata veritate illam Epistolam ſuppoſiticiam aſſervavit ad annum 553. num. 13.

12. *Vindicatur* Reſp. ad 1. Noriſium non ex arbitrio, ſed ratione ductum mutaviſſe in Domnino men Joannem Antiochenum: cum enim liqueat ex omni Conciliorum collectione Epistolam illam dormitioni S. Cyrilli inſultantem haberi in Actis v. Synodi, ibi fuiſſe lectam, & ex ea, aliisque hæc Synodus confirmari ſententiam Concilii Ephesiſini adverſus Theodoretum; atque ex alia parte inverſimile ſit, neminem ex Patribus v. Synodi compertum habuiſſe, quod Joannes Antiochenus deceſſerat ante Cyrillum, ideoque neminem hujus Epistolæ deprehendiſſe ſuppoſitionem; ſequitur hanc eſſe factum Theodoreti genuinum, ac nomen Joannis pro Domino mendose irrepiſſe. Deinde etiam Epistola 117. & 140. ſupponuntur ſcriptæ una ad Florentium Episcopum, altera ad Aſparem Conſulem; & tamen licet utriusque inſcriptio mentiatur, nemo prudens cenſet eſſe repudiandas. Præterea ſtatim poſt hanc Epistolam recitatur eſt fragmentum Allocutionis, quam Theodoretus habuit Antiochiæ præſente Domino; ex quo Marca confirmat ſententiam ſuam, quod etiam præcedens Epistola Domino fuerit dicta. Ad 2. reſp. quod Epistola Theodoreti ad Dioſcorum data eſt anno 447. tribus poſt

post obitum Cyrilli annis, cum Theodoretus, ut diximus, incipiebat resipiscere, & de persona Cyrilli servata æquitate loquebatur, etsi improbabat adhuc ejus anathematismos: serius editi fuerunt Dialogi, in quibus aliorum Episcoporum post Cyrillum recitat testimonia; ut nihil dicam interim de variis circa eosdem Dialogos opinionibus. Ad tertium hæc sit responsio: Epistola Theodoretæ ad Domnum legitur in Act. v. Synodi: & nos repetimus cum Garnerio in Auct. Theodoretæ pag. 130. *Dedit igitur Domno Antiochiæ Episcopo Epistolam, quam ego ipsi malim cum Concilio generali tribuere, quam vel abjudicare cum Baronio, vel cum aliis vanas ob causas suspectam habere.* At Mercator non omnes prorsus Epistolas Theodoretæ collegit: ac præterea si hujus auctoritatem, ut æquum est, recipere volumus; cur non fateamur Theodoretum in publica concione oblocutum Cyrillo, quod tam aperte affirmat Mercator? cur tantum virum deceptum opinemur actis Synodi Latrocinalis Ephesinæ? In Chalcedonensi autem Synodo, posteaquam Theodoretus dixit anathema Nestorio, causa ipsius absoluta est; neque ejus accusationes, neque ejus Apologia lectæ fuerunt. Respondeo ad 4. detur hæreticos Epistolas plures supposuisse Theodoretæ, ut inquit Leontius; num supposuerunt & istam, quam illi tribuunt cum v. Oecumenica Synodo omnes fere docti, si fides habenda est Garnerio in notis ad hanc Epist. pag. Auctarii 99. Unde autem supposuisse probantur? An quia exiliter, & impudenter dicta continet? Scripta est anno 444. statim post Cyrilli obitum; & scripta ab homine, qui diu bilem intime compresserat, scripta etiam ad Antiochenum familiari sibi amicitia conjunctum. An Epistolæ Auctor objicit Cyrillo aliquid, quod alibi Theodoretus non carpat? Nec quidem: nihil aliud dogmatis Cyrillo objicitur, nisi quod Deum passum dicat, & divinitatem faciat mortalem; id scilicet, quod millies Theodoretus objectaverat. Sed de quarto argumento satis. Quod proximo loco objicitur, movit doctissimum Marca, ut suspicaretur Epistolam Theodoretæ agere non de Cyrillo, sed de aliquo Episcopo subdito Patriarchæ Antiocheno: quod animadvertit etiam Baluzius. Vide postremam Collect. Venetam Tom. vi. pag. 127. At quis non videt Theodoretum, dum hortatur Domnum, ut Cyrilli tumulo prægrande saxum imponat, imitari joculari orationem Luciani in Dialogis de Mortuis, præsertim in Cataplo, ubi accusante Cyni-

seo similis poena statuitur Megapenthi; cui fortassis versatus & eruditus Cyrensis tacite comparat Cyrillum, à nonnullis, ut apud Lucianum Megapenthes, de tyrannide & patrata cæde accusatum?

Ea vero quæ opponuntur adversus concionem à Theodoretæ habitam Antiochiæ, videntur evincere oppositum. Si enim Mercator affirmat & absque ulla dubitatione tribuit illam Theodoretæ: qua ratione in Latrocinali Ephesina ab illius æmulis supposita fingitur? cur, dum ipsius concionis fragmentum recitatum est in v. Synodo, nullus Orientalium, qui aderant, & impenso Theodoretæ patrocinabantur, respondit hæc supposita esse, & nunquam illum talia aut scripsisse, aut recitasse? Dum ergo quidam Mercatoris testimonium elewant, plenariæ Synodo impingunt notam ignorantis, turpisque oscitantæ. At inquit, ipsemet Theodoretus in Epist. 83. quæ est sua ad Dioscorum Apologia, ait sermonem illum sibi per calumniam adscribi. Idne ait Theodoretus? Minime: recitatam à se Concionem non negat; negat quod in ea Concione Christum divideret in duos filios, quod perperam negabant omnes Nestoriani: & consequenter ex hac Epistola probatur concionis γνησιότης. Insistunt: At Nestorianum se prodidit hujusce sermonis auctor. Quid inde verò? Sermo habitus est prope finem anni 444. quando Theodoretus adhuc cum Nestorianis sentiebat. Reponunt: Id nequaquam tolerasset Domnus, & populus Antiochenus: nunquid enim erant omnes Nestoriani? Dicimus nec tolerasse; ea enim concione habita, constat Theodoretum fuisse apud Imperatorem accusatum tanquam hæreticum Nestorianum, & reum seditionis, atque impietatis: quod narrat Theodoretus ipse Epistola 82. ad Eusebium Ancyranum. Sed vide Historiam Theodoretæ in Auct. pag. 131. & notas in Epist. 83. pag. 221. Quid de eruditissimo Pagio? Is ad an. 553. num. 13. ait, Epistolam, quæ legitur in Actis v. Synodi esse suppositam, ut recte, inquit, vidit Baronius, & suo loco ostendimus. At Pagius ostenderat oppositum ad annum 444. num. 8. nec demonstrant hæc verba, magis illum explorasse veritatem, sed ob immensam rerum copiam, quæ obversabantur amplissimæ illius menti, ad ea quæ scripserat non attendisse; aut saltem suppositam appellasse eandem Epistolam, non quantum ad ejus auctorem, sed quantum ad inscriptionem Joannis Antiocheni.

CAPUT